

F. t. l. vedr. retsplejeloven m.v.

baggrund, erfaring og efteruddannelse besidder en professionel forståelse af den struktur og de mekanismer, der er karakteristiske for en vellykket mægling. Retsmægleren skal således navnlig besidde en evne til at få indblik i, hvilke interesser og behov parterne har, og til at kunne fremme en dialog, som kan føre til forståelse og enighed. Det bør derfor efter Retsplejerådets opfattelse være et krav, at alle, der udtages til at foretage retsmægling, skal have gennemgået et relevant uddannelsesforløb, som f.eks. de uddannelsesforløb der hidtil er blevet udbudt af henholdsvis Domstolsstyrelsen og Advokatsamfundet, og i øvrigt skønnes egnet til at fungere som retsmægler. Retsplejerådet finder, at det bør påhvile henholdsvis den enkelte retspræsident og Domstolsstyrelsen ved udpegningen af retsmæglerne at påse, at de pågældende har de fornødne kvalifikationer.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør det endvidere være et krav, at de advokater, der udpeges til at foretage retsmægling, ligesom under forsøgsordningen har en ansvarsforsikring, der dækker advokatens eventuelle erstatningsansvar i anledning af retsmæglingen. Når retsmægleren er domstolsjurist, hæfter Domstolsstyrelsen i givet fald for betaling af erstatning efter de almindelige regler om Domstolsstyrelsens hæftelse for skade forvoldt af dommere mv. under udøvelsen af de arbejdsopgaver, der er forbundet med ansættelsen ved domstolene.

3.6.5. Med hensyn til det nærmere antal af retsmæglerne bemærker Retsplejerådet, at det er af væsentlig betydning, at de retsmæglerne, der udpeges, også løbende har lejlighed til at udøve hvervet i praksis. Der bør derfor ikke udpeges flere retsmæglerne, end hvad antallet af sager tilsiger.

Domstolsstyrelsen har til brug for Retsplejerådets overvejelser foretaget en beregning af det anslåede behov for retsmæglerne beregnet ud fra det formodede antal sager, der vil blive udsat med henblik på retsmægling ved henholdsvis samtlige byretter og landsretterne pr. år. Beregningerne er foretaget på baggrund af sagsantallet i 2005 og viser, at det gennemsnitlige antal sager pr. retsmægler i 2005 ved retterne i henholdsvis København, Roskilde, Aalborg og Århus var 11,4. De tilsvarende beregninger for landsretterne viser, at det gennemsnitlige antal sager pr. retsmægler i 2005 ved Vestre Landsret var 11,3 sager pr. retsmægler. Som nævnt ovenfor finder Retsplejerådet det af væsentlig betydning, at de retsmæglerne, der udpeges, også løbende har lejlighed til at udøve hvervet i praksis, og derfor bør aktivitetsniveauet efter Retsplejerådets opfattelse i hvert fald ikke være lavere end under forsøgsordningen, men snarere lidt højere.

Retsplejerådet anfører, at den nærmere fastlæggelse af antallet af retsmæglerne og fordelingen heraf mellem domstolsjurister og advokater i forbindelse med gennemførelsen af en permanent, landsdækkende ordning vedrørende retsmægling endvidere må ses i sammenhæng med de bevillingsmæssige muligheder. Som nævnt ovenfor er det imidlertid Retsplejerådets opfattelse, at fordelene ved at opnå en variation i gruppen af mæglerne ikke kræver, at antallet af retsmæglerne – som det er tilfældet under forsøgsordningen – nødvendigvis er ligeligt fordelt mellem dommere og advokater. Med henblik på at sikre bredden i »mæglerkorpset« bør der dog efter Retsplejerådets opfattelse økonomisk skabes mulighed for, at en passende andel af retsmæglerne er advokater. For domstolsjuristernes vedkommende – og også for at imødegå eventuelle inhabilitetsproblemer – vil 2-3 retsmæglerne ved et embede med 6-8 dommere efter Retsplejerådets opfattelse formentlig være passende, men antallet vil i øvrigt kunne tilpasses antallet af retsmæglingssager ved det enkelte embede.

3.6.6. Retsplejerådet har endvidere overvejet, om der bør knyttes andre faggrupper end domstolsjurister og advokater til gruppen af retsmæglerne.

Retsplejerådet henviser til, at det i forbindelse med evalueringen af forsøgsordningen er nævnt, at en retsmægler i princippet ikke behøver at være jurist, idet retsmæglingen ikke forudsætter en juridisk vurdering. Generelt anser mæglerne i forsøgsordningen det dog som en fordel at have juridiske kundskaber, da retsmægling foregår i en juridisk sammenhæng. Nogle retsmæglerne har i forbindelse med evalueringen af forsøgsordningen peget på, at det kunne være en fordel at kunne inddrage andre faggrupper som f.eks. psykologer eller ingeniører i forbindelse med mæglingen, afhængigt af sagens art. Andre retsmæglerne udtrykker derimod bekymring, idet en model med denne form for sagkyndige kan betyde, at processen får karakter af en slags »miniret«, hvor udenforstående eksperter indkaldes for at klarlægge faktum i sagen. Retsmæglerne er generelt mere åbne for at inddrage fagpersoner, som besidder kundskab og evner i forhold til selve mæglingsprocessen, end for at inddrage fagpersoner med særlig sagkundskab i forhold til konfliktens indhold. Især peges på psykologer, da flere mæglerne føler, at deres psykologiske kompetencer ofte kommer til kort, når der er tale om følelsesmæssigt meget tunge sager som f.eks. forældremyndighedssager.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør der gælde særlige retsgarantier ved retsmægling, og retsmægleren bør derfor kunne gribe ind og i sidste ende afslutte retsmæglingen, hvis parternes løsningsforslag f.eks.